

Briselē, 2023. gada 20. februārī
(OR. en)

5220/23

COHOM 8
COPS 11
CONUN 6
COASI 1
MAMA 7
COEST 11
COAFR 5
DEVGEN 5
CFSP/PESC 31

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Datums:	2023. gada 20. februāris
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Padomes secinājumi par ES prioritātēm ANO cilvēktiesību forumos 2023. gadā

Pielikumā ir pievienoti Padomes secinājumi par ES prioritātēm ANO cilvēktiesību forumos 2023. gadā, kurus Padome apstiprināja 3932. sanāksmē, kas notika 2023. gada 20. februārī.

Padomes secinājumi par ES prioritātēm ANO cilvēktiesību forumos 2023. gadā

1. 2023. gadā tiek atzīmēta **Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas 75. gadadiena**. ES atkārtoti apstiprina, ka ir stingri apņēmusies ievērot, aizsargāt un īstenot visas cilvēktiesības un aizstāvēt to universālumu. ES ir vienota savā nelokāmajā atbalstā Apvienoto Nāciju Organizācijas cilvēktiesību sistēmai un turpinās aktīvi atbalstīt, aizstāvēt un veicināt visas cilvēktiesības kā vienu no savas ārējās darbības prioritātēm. ES iestājas par spēcīgu un efektīvu ANO, kas spēj reaģēt uz 21. gadsimta izaicinājumiem, atbalsta ANO ģenerālsekretāra ziņojumu "Mūsu kopīgā programma" un aicina nodrošināt pienācīgu finansējumu ANO cilvēktiesību sistēmai. Pirms 30 gadiem pieņemtās Vīnes deklarācijas un rīcības programmas garā ES atkārtoti norāda, ka cilvēktiesības ir **universālas, nedalāmas, savstarpēji atkarīgas un savstarpēji saistītas** neatkarīgi no tā, vai tās ir pilsoniskās, kultūras, ekonomiskās, politiskās vai sociālās tiesības. ES turpina aicināt plaši ratificēt un īstenot Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām un Starptautisko paktu par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām, kā arī citas cilvēktiesību konvencijas.
2. ES pauž gandarījumu par jauna **ANO augstā cilvēktiesību komisāra** iecelšanu, stingri atbalsta viņa pilnvaras un aicina visas valstis ievērot augstā komisāra neatkarību un pilnībā sadarboties ar viņu un viņa biroju, vienlaikus nodrošinot tam pienācīgu finansējumu. ES uzsver, cik svarīgs ir darbs, ko Augstā cilvēktiesību komisāra birojs veic uz vietas, lai valstīm palīdzētu stiprināt to valsts cilvēktiesību sistēmas. ES aicina visas valstis pilnībā iesaistīties cilvēktiesību sistēmā, tostarp ar Cilvēktiesību padomi un īpašo procedūru pilnvarotajiem, kā arī ar citiem pilnvarotajiem, gan konkrētos jautājumos, gan saistībā ar konkrētām valstīm, līgumu struktūrām un vispārējo regulāro pārskatu.

3. ES turpinās **sadarboties ar visiem pasaules reģioniem**, godprātīgi iesaistīties, lai uzlabotu cilvēktiesību situāciju, novērstu un izbeigtu cilvēktiesību pārkāpumus un aizskārumus, un saukt vainīgos pie atbildības. ES apņemas sadarbīties ar ANO dalībvalstīm, lai uzsvērtu, ka cilvēktiesību ievērošana ir būtisks noturīgas, iekļaujošas un demokrātiskas sabiedrības elements. To darot, ES mērķis ir nodrošināt, ka ANO cilvēktiesību forumi īsteno visaptverošu tematisko programmu un turpina pievērsties visnopietnākajiem cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem neatkarīgi no tā, kur un kas tos veic. ES izmantos visus savā rīcībā esošos instrumentus, tostarp ES globālo cilvēktiesību sankciju režīmu, lai panāktu pārmaiņas un uzlabotu cilvēktiesību stāvokli visā pasaulē.
4. ES atkārtoti aicinās visas pasaules valstis nodrošināt **demokrātijas institūciju** pienācīgu darbību, tiesiskuma un labas pārvaldības principu ievērošanu, tiesu iestāžu neatkarību un cīnīties pret nesodāmību. ES joprojām būs apņēmības pilna veicināt tiesu iestāžu pieejamību un efektīvu tiesisko aizsardzību cilvēktiesību pārkāpumos un aizskārumos cietušajiem. Lai panāktu **saukšanu pie atbildības**, ES aicinās vai atbalstīs citu aicinājumus veikt neatkarīgu izmeklēšanu par starptautisko cilvēktiesību normu un starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumiem, tostarp tādiem, kas var būt starptautiski noziegumi. Atskatoties uz Romas statūtu 25. gadadienu, ES turpinās veicināt to universālumu un arī turpmāk politiski un finansiāli atbalstīs Starptautisko Krimināltiesu (SKT). Tā joprojām būs apņēmības pilna saskaņā ar starptautiskajām tiesībām saukt pie atbildības vissmagāko starptautisko noziegumu izdarītājus.

5. Šogad tāpat kā iepriekšējos gados ES vērsīsies pret **cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem neatkarīgi no tā, kur tie notiek, un uzskata, ka ANO ĢA Trešā komiteja un Cilvēktiesību padome ir piemēroti forumi minēto situāciju risināšanai**. ES atbalstīs attiecīgas iniciatīvas, kurām vajadzētu būt Cilvēktiesību padomes vai Trešās komitejas darba kārtībā. ES turpinās uzņemties vadošo lomu iniciatīvās attiecībā uz Afganistānu, Baltkrieviju, Burundi, Eritreju, Etiopiju, KTDR un Mjanmu/Birmu un aizvien mudinās Etiopiju pielikt pūles, lai panāktu izlīgumu un nodrošinātu pārskatatbildību un pārejas tiesiskumu. Tā rūpīgi sekos iniciatīvām attiecībā uz Centrālāfrikas Republiku, Dienvidsudānu, Gruziju, tostarp attiecībā uz cilvēktiesību situāciju Gruzijas separātiskajos reģionos Abhāzijā un Dienvidosetijā, Irānu, Kambodžu, Kongo Demokrātisko Republiku, Lībiju, Mali, Nikaragvu, okupēto palestīniešu teritoriju, Sīriju, Somāliju, Sudānu, Šrilanku, Venecuēlu un attiecīgā gadījumā citām konkrētām valstīm paredzētām iniciatīvām. ES aktīvi iesaistīsies interaktīvos dialogos ar īpašo procedūru pilnvarotajiem un vispārējās debatēs, lai pievērstu uzmanību kritiskām cilvēktiesību situācijām, tostarp Krievijas Federācijā un Ķīnā.

6. ES jo īpaši turpinās visstingrākajā iespējamā veidā nosodīt neprovocēto un nepamatoto Krievijas agresijas karu pret **Ukrainu** un vērsties pret visiem starptautisko cilvēktiesību normu un starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumiem, tostarp seksuālo un ar dzimumu saistīto vardarbību, kas izriet no Krievijas militārās agresijas. ES atzinīgi vērtē un mudina turpināt centienus nodrošināt, ka saistībā ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu tiek panākta pilnīga saukšana pie atbildības par kara noziegumiem un citiem vissmagākajiem noziegumiem, tostarp, kā panākt saukšanu pie atbildības par agresijas noziegumu. ES pasvīturo savu atbalstu Starptautiskās Krimināltiesas prokurora veiktajām izmeklēšanām un tam, lai Cilvēktiesību padome atjaunotu pilnvaras Izmeklēšanas komisijai Ukrainas jautājumā. ES mudinās Krieviju pilnībā ievērot savas saistības saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, nekavējoties un bez nosacījumiem izbeigt savu agresiju un pilnībā respektēt Ukrainas suverenitāti, neatkarību un teritoriālo integritāti tās starptautiski atzītajās robežās. ES arī turpinās aicināt Baltkrievijas iestādes izbeigt Krievijas agresijas kara sekmēšanu. ES turpinās rūpīgi sekot situācijai Ukrainas teritorijās, kuras nelikumīgi anektējusi Krievijas Federācija, tostarp Krimas Autonomajā Republikā un Sevastopoles pilsētā, un atbalstīs attiecīgas iniciatīvas šajā sakarā.

7. Arvien smagāka kļūst cilvēktiesību krīze **Afganistānā**, jo īpaši attiecībā uz sievietēm, meitenēm un pie etniskām un reliģiskām minoritātēm un grupām piederošām personām un LGBTI, kam sistemātiski tiek liegts izmantot savas cilvēktiesības. ES nosoda miesas soda un nāvessoda atjaunošanu, kā arī to, ka afgāņu sievietēm un meitenēm tiek liegtas tiesības uz izglītību un tiek stingri ierobežota viņu līdzdalība sabiedriskajā un sociālajā dzīvē, tostarp aizliegts strādāt ar NVO. ES atbalstīs pilnvaras īpašajam referentam par cilvēktiesību situāciju Afganistānā un turpinās uzsvērt *Taliban* atbildību cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanas nodrošināšanā. ES turpinās paust atbalstu visiem **Mjanmas/Birmas** iedzīvotājiem, tostarp rohindžām un citām minoritātēm, un aicinās visā valstī izbeigt visus Mjanmas militārā režīma vardarbības aktus un bez nosacījumiem un nekavējoties atbrīvot visas patvaļīgi aizturētās personas, jo īpaši tās, kuras aizturētas 2021. gada militārā apvērsuma rezultātā, un atjaunot demokrātisko procesu, iesaistot visas ieinteresētās personas. Šajā sakarā ES atkārtoti norādīs, ka par visiem cilvēktiesību pārkāpumiem valstī vainīgie ir jāsauc pie atbildības, un turpinās atbalstīt Neatkarīgā Mjanmas lietu izmeklēšanas mehānisma darbu, aicinot visas valstis sadarboties ar šo mehānismu. ES mudinās **Irānas** iestādes ievērot cilvēktiesības, tostarp sieviešu un meiteņu tiesības, uzskatu un vārda brīvību, reliģijas vai ticības brīvību un tiesības uz miermīlīgu pulcēšanos. Tā arī mudinās izbeigt protestu apspiešanu, atbrīvot visus nevardarbīgos protestētājus un attiecībā uz visiem aizturētajiem nodrošināt likumā paredzēto kārtību. ES vēlreiz apstiprinās, ka stingri iestājas pret nāvessodu, nosodīs nesenos saistībā ar notiekošajiem protestiem Irānā piespriestos un izpildītos nāvessodus un mudinās Irānas valdību izbeigt jebkādu turpmāku nāvessodu izpildi un pilnībā sadarboties ar Cilvēktiesību padomes izveidoto Neatkarīgo faktu vākšanas misiju. ES arī turpmāk uzraudzīs un nosodīs sistemātiskās iekšējās represijas pret pilsonisko sabiedrību, cilvēktiesību aizstāvjiem, kritisku viedokļu paudējiem, neatkarīgiem medijiem, kā arī pie minoritāšu grupām, tostarp nacionālajām minoritātēm, un citām stigmatizētām grupām piederošām personām **Krievijas Federācijā** un **Baltkrievijā**, un mudinās šo valstu iestādes ievērot cilvēktiesības un pamatbrīvības. ES aicinās Baltkrieviju nekavējoties un bez nosacījumiem atbrīvot un rehabilitēt visus politiešlodzītus. ES mudinās Baltkrieviju pilnībā sadarboties ar starptautiskiem un reģionāliem cilvēktiesību uzraudzības mehānismiem. ES aicinās Krievijas Federāciju pilnībā sadarboties ar visām īpašajām procedūrām, kas saistītas ar cilvēktiesību situāciju Krievijas Federācijā. ES vēlreiz paudīs nopietnas bažas par cilvēktiesību situāciju **Kīnā**, tostarp Tibetas autonomajā reģionā, Iekšējās Mongolijas

autonomajā reģionā, Honkongas un Siņdzjanas uiguru autonomajā reģionā, un vienlaikus norādīs uz ieteikumiem augstā komisāra neatkarīgajā ziņojumā par cilvēktiesību situāciju Siņdzjanā. ES īpašu uzmanību pievērsīs pilnīgai cilvēktiesību un pamatbrīvību, jo īpaši vārda brīvības, biedrošanās un miermīlīgas pulcēšanās brīvības, reliģijas vai ticības brīvības, īstenošanai, kā arī sieviešu un meiteņu tiesību aizsardzībai, kultūras identitātes saglabāšanai un tam, lai tiktu izbeigta piespiedu darba izmantošana. Turklāt tā turpinās cieši uzraudzīt atsevišķas cilvēktiesību aizstāvju lietas, par kurām ir bažas. ES mudinās Ķīnas valdību un Honkongas iestādes atjaunot pilnīgu tiesiskuma un cilvēktiesību ievērošanu. ES aicinās izbeigt starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumus un cilvēktiesību pārkāpumus un aizskārumus, ko izdara visas konfliktā iesaistītās puses **Sīrijā**, jo īpaši režīms un tā sabiedrotie, un atkārtoti norādīs, ka iekļaujošs politisks risinājums, kura pamatā ir ANO DP Rezolūcija 2254, ir vienīgais ceļš uz ilgtspējīgu mieru. ES atzinīgi vērtē ANO ģenerālsekretāra ziņojumu, kurā ieteikts izveidot jaunu starptautisku struktūru attiecībā uz pazudušām personām Sīrijā, un pozitīvi raudzīsies uz priekšlikumiem šāda mehānisma atbalstam. Turklāt tiek sagaidīts, ka **Turcija** kā ES kandidātvalsts un ilglaicīga Eiropas Padomes dalībvalsts ievēros savas attiecīgās saistības.

8. Saistībā ar Deklarācijas par cilvēktiesību aizstāvjiem 25. gadadienu ES pieliks divtik lielas pūles, lai atbalstītu cilvēktiesību aizstāvjus, un ANO forumos cieši sadarbosies ar **pilsonisko sabiedrību un cilvēktiesību aizstāvjiem** to visplašākajā nozīmē, cita starpā sieviešu un jauniešu vadītām organizācijām. ES turpinās aizstāvēt un veicināt pilnīgu un jēgpilnu pilsoniskās sabiedrības līdzdalību visās instancēs ANO forumos. ES stingri nosodīs jebkādas represijas pret cilvēktiesību aizstāvjiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas sadarbojas, cenšas sadarboties vai ir sadarbojušās ar ANO sistēmu. ES turpinās atbalstīt darbu, ko šajā sakarā veic ANO ģenerālsēkretāra palīgs cilvēktiesību jautājumos. ES būs viens no vadošajiem aktoriem, kas veicina drošu un labvēlīgu vidi pilsoniskajai sabiedrībai un cilvēktiesību aizstāvjiem, arī tiem, kas aktīvi darbojas trimdā, un turpinās nosodīt jebkādas represijas pret tiem vēršus draudus vai uzbrukumus. Tā pievērsīs īpašu uzmanību jauniem represijas pret cilvēktiesību aizstāvjiem vēršus draudiem, piemēram, nelikumīgai novērošanai tiešsaistē, kā arī transnacionālām represijām. ES īpašu uzmanību pievērsīs konkrētiem riskiem, ar ko saskaras dažu kategoriju cilvēktiesību aizstāvji, kuri bieži vien ir pakļauti diskriminācijai, vardarbībai un aizskaršanai (gan tiešsaistē, gan bezsaistē), jo īpaši cilvēktiesību aizstāves sievietes, vides, zemes un pirmiedzīvotāju cilvēktiesību aizstāvji, LGBTI tiesību aizstāvji un tie, kas aizstāv darba tiesības. ES arī iebildīs pret juridiskiem un administratīviem pasākumiem, kuru dēļ sarūk pilsoniskā telpa, piemēram, pret šķēršļiem NVO reģistrācijai, ierobežojumiem attiecībā uz piekļuvi resursiem, apgrūtināšiem pārbaudes noteikumiem un apgrūtināšām ziņošanas prasībām. ES cieši sadarbosies ar ANO augsto cilvēktiesību komisāru un ar īpašajām procedūrām, lai nodrošinātu, ka tiek uzklausi pilsoniskās sabiedrības un cilvēktiesību aizstāvju viedokļi.

9. ES turpinās veicināt un aizsargāt tiesības uz **uzskatu un vārda brīvību** gan tiešsaistē, gan bezsaistē, **kā arī mediju brīvību** un arī turpmāk nosodīs aizskaršanu, draudus un uzbrukumus žurnālistiem, blogeriem un citiem mediju darbiniekiem. Tā pastiprinās atbalstu mediju plurālismam un neatkarībai un atgādinās par valstu atbildību nodrošināt, ka to valsts tiesību akti, politika un darbības attiecībā uz informāciju atbilst to saistībām saskaņā ar starptautiskajām cilvēktiesību normām. ES arī turpmāk brīdinās par pastiprinātu valsts kontroli pār tiešsaistes telpu, tādējādi aizsargājot demokrātiskos procesus un nodrošinot cilvēktiesībās balstītu un visu sabiedrību aptverošu pieeju proaktīvai cīņai pret ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un dezinformāciju. ES arī pastiprināti rīkosies, lai atbalstītu **akadēmisko brīvību**. ES turpinās aizsargāt un veicināt **pulcēšanās un biedrošanās brīvību** un nosodīt iebiedēšanu, draudus un vardarbību pret miermīlīgiem protestētājiem.
10. ES arī turpmāk būs apņēmības pilna veicināt un aizsargāt visu cilvēku tiesības uz **relīģijas vai ticības brīvību** visā pasaulē. Tā nosodīs diskrimināciju, neiecietību, vardarbību un vajāšanu, ko pret kādu personu vērš vai kāda persona izdara reliģijas vai ticības dēļ. ES sekmēs un aizsargās ikviena cilvēka tiesības uz reliģiju vai ticību un tiesības paust vai mainīt savu reliģiju vai ticību, un vienlaikus tā nosoda kriminālatbildības noteikšanu par apostāzi un pret reliģijas zaimošanu vērsto likumu ļaunprātīgu izmantošanu. ES turpinās atbalstīt starpreliģiju dialogu kā efektīvu instrumentu cilvēktiesību veicināšanai. ES aktīvi sadarbosies ar ANO īpašo referentu reliģijas vai ticības brīvības jautājumos un atbalstīs viņa pilnvaras.

11. ES turpinās nosodīt **spīdzināšanas** un citu nežēlīgu, necilvēcīgu vai pazemojošu izturēšanās vai sodīšanas veidu izmantošanu visā pasaulē. ES iestāsies pret patvaļīgu aizturēšanu un apcietināšanu un turpinās atbalstīt cietumu un citu brīvības atņemšanas vietu neatkarīgu uzraudzību, ieslodzījuma apstākļu un izturēšanās pret personām, kurām atņemta brīvība, uzlabošanu saskaņā ar starptautiskām saistībām un standartiem. ES atkārtoti aicinās plaši ratificēt un efektīvi īstenot ANO Konvenciju pret spīdzināšanu un tās fakultatīvo protokolu. Saistībā ar centieniem panākt, lai visā pasaulē tiktu izskausta spīdzināšana, ES turpinās veicināt Globālo aliansi pret tādu preču tirdzniecību, kuras var izmantot spīdzināšanai, un apsvērs turpmākus pasākumus tādu preču tirdzniecības aizliegšanai, kuras izmanto nāvessoda izpildei un spīdzināšanai. ES turpinās stingri iestāties pret **nāvessodu** jebkādos apstākļos un veicinās pēc iespējas plašāku Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām (*ICCPR*) otrā fakultatīvā protokola ratifikāciju. ES aicinās visas pārējās valstis, kas joprojām piemēro nāvessodu, atcelt to vai saglabāt vai ieviest moratoriju kā pirmo soli ceļā uz nāvessoda atcelšanu. ES mudinās valstis, kurās ir noteikts moratorijs, nāvessodu atcelt ar likumu.
12. ES turpinās aicināt visas valstis ievērot starptautiskās cilvēktiesību normas un piešķirt ANO un cilvēktiesību uzraudzības mehānismiem beznosacījumu un netraucētu piekļuvi savām teritorijām. ES arī turpinās aicināt visas bruņotos konfliktos iesaistītās puses pilnībā ievērot **starptautiskās humanitārās tiesības** un nodrošināt pilnīgu, drošu, tūlītēju un netraucētu piekļuvi visas teritorijas mērogā, lai sniegtu humāno palīdzību iedzīvotājiem, kam vajadzīga palīdzība. ES turpinās mudināt bruņotos konfliktos iesaistītās puses veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai aizsargātu civiliedzīvotājus un civilobjektus. ES arī turpmāk atbalstīs cilvēktiesību pastiprinātu iekļaušanu ANO miera un drošības centienos. Lai vēl vairāk aizsargātu civiliedzīvotājus un veicinātu principos balstītu humanitāro rīcību, ES arī atbalstīs partnerus, lai tie varētu pieņemt un īstenot stingrus cilvēktiesību un SHT ievērošanas satvarus.

13. ES atkārtoti apliecina stingro apņemšanos ievērot, aizsargāt un īstenot, kā arī veicināt visas **ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības** (ESKT), tostarp tiesības uz izglītību, pārtiku, ūdeni un sanitāriju, veselību, pienācīgu mājokli un arī pienācīgas kvalitātes nodarbinātību, un atbalstīt attiecīgas iniciatīvas šajā sakarā. Savu iniciatīvu ietvaros ES aktīvi iesaistīsies ESKT jautājumos. Tā turpinās pievērst īpašu uzmanību cilvēktiesību aspektiem saistībā ar pārtikas nodrošinājuma krīzi. ES turpinās veicināt tiesības uz **izglītību**, tostarp izglītību cilvēktiesību jomā un mūžizglītību, mijiedarbību ar **digitālo programmu**, sociālo un digitālo iekļaušanu, dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu visām sievietēm, kā arī nediskrimināciju. ES turpinās veicināt cilvēktiesību aspektus saistībā ar kultūras mantojuma aizsardzību.
14. ES aktīvi popularizēs universālas cilvēktiesības un pamatbrīvības, tiesiskumu un demokrātijas principus **digitālajā telpā**. ES veicinās cilvēktiesībās balstītu pieeju jaunām digitālajām tehnoloģijām, tostarp attiecībā uz mākslīgo intelektu (MI). ES turpinās aktīvi iesaistīties ANO forumu darbā, lai pievērstu uzmanību jaunu un topošu digitālo tehnoloģiju iespējām un ietekmei uz cilvēktiesībām. ES turpinās sadarboties ar *OHCHR* un citiem partneriem, lai īstenotu ANO ģenerālsekretāra ceļvedi par digitālo sadarbību, tostarp ar Tehnoloģiju sūtņa biroju, un lai izstrādātu globālo digitālo paktu. ES iestāsies par atvērtu, brīvu, sadarbībspējīgu, uzticamu un drošu internetu un turpinās pievērst uzmanību interneta bloķēšanas, tiešsaistes cenzūras un nelikumīgas tiešsaistes uzraudzības ietekmei. ES arī turpmāk aicinās nodrošināt pilsoniskās telpas aizsardzību tiešsaistē, uzlabot datu aizsardzību un cīnīties pret dezinformāciju un kibernoiedzību.

15. ES turpinās atbalstīt pasākumus, kuru mērķis ir novērst **klimata pārmaiņu**, **biodaudzveidības izzušanas** un **vides degradācijas** ietekmi uz visu cilvēktiesību pilnīgu izmantošanu. Šajā sakarā ES popularizēs ar vidi saistīto cilvēktiesību aizstāvju svarīgo lomu. ES aktīvi iesaistīsies diskusijās, kurās tiek veicinātas cilvēktiesības uz tīru, veselīgu un ilgtspējīgu vidi, un sekmēs iekļaušanu un nediskrimināciju. ES aktīvi iesaistīsies darbā saistībā ar ANO rezolūcijām par saikni starp cilvēktiesībām un klimatu un vidi, ņemot vērā arī *COP27* iznākumu. ES uzsver, ka vides jautājumos ir svarīgi nodrošināt piekļuvi informācijai, sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā un iespēju vērsties tiesā.
16. ES vēlreiz apstiprinās savu nostāju, proti, tas, ka visi var pilnībā īstenot visas cilvēktiesības, ir iekļaujošas un ilgtspējīgas attīstības panākšanas priekšnoteikums. Ņemot to vērā, ES turpinās sniegt ieguldījumu ANO Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam īstenošanā, attīstības sadarbībai piemērojot cilvēktiesībās balstītu pieeju. Šī pieeja, būdama saskaņā ar ES kopējo nostāju par šo tematu, sekmē **tiesības uz attīstību**, kuru pamatā ir visu cilvēktiesību universālums, nedalāmība, savstarpējā saistība, savstarpējā atkarība un tas, ka šīs tiesības cita citu pastiprina un ka indivīdi ir galvenie attīstības procesa aktori, virzītājspēki un labuma guvēji. Attiecībā uz juridiski saistoša instrumenta par tiesībām uz attīstību izstrādes procesu ES tajā konstruktīvi iesaistīsies, neskarot savu galīgo nostāju ar mērķi panākt, lai pārskatītais Konvencijas par tiesībām uz attīstību projekts pilnībā atbilstu starptautiskajām cilvēktiesību normām.

17. Atbilstoši savām starptautiskajām saistībām, tostarp ar [dzimumu līdztiesības aspektu] integrēšanu valstu un tematiskos kontekstos, ES enerģiski veicinās un pastiprinās starptautiskos centienus panākt **dzimumu līdztiesību**, to, ka tiek sekmētas visu sieviešu un meiteņu iespējas pilnībā izmantot visas cilvēktiesības un ka viņām tiek nodrošinātas pilnvērtīgas iespējas. ES turpinās veicināt dzimumperspektīvas integrēšanu miera un drošības iniciatīvās, tostarp, īstenojot ANO DP Rezolūciju 1325 par sievietēm, mieru un drošību un turpmākās rezolūcijas. Visos attiecīgajos forumos, tostarp Sieviešu statusa komisijā un Iedzīvotāju un attīstības komisijā, ES izmantos visas iespējas vēlreiz apstiprināt un īstenot šīs saistības, un uzsver, ka ir nepieciešama vērienīga un pārveidojoša pieeja, lai novērstu pamatcēloņus un riska faktorus attiecībā uz dzimumu nelīdztiesību, diskrimināciju un vardarbību pret sievietēm un meitenēm. ES arī turpmāk galveno uzmanību savos centienos pievērsīs tam, lai tiktu novērsta un izskausta visu veidu **seksuālā un ar dzimumu saistītā vardarbība** gan tiešsaistē, gan bezsaistē, tostarp vardarbība ģimenē un intīmā partnera vardarbība, bērnu, agrīnas un piespiedu laulības, sieviešu dzimumorgānu kropļošana un cita kaitīga prakse pret sievietēm un meitenēm, un turpinās sekmēt visas sabiedrības centienus – kā sabiedrotos dzimumu līdztiesībā un ieguvējus no tās – iesaistīt vīriešus un zēnus seksuālās un ar dzimumu saistītās vardarbības izbeigšanā, dzimumu nevienlīdzības izskaušanā, reaģēšanā uz diskriminējošiem likumiem un sociālajām normām un dzimumu stereotipu apkarošanā. Padome atgādina par savu apņemšanos atbalstīt sieviešu un jauniešu – visā viņu dažādībā – vienlīdzīgo, pilnīgo, efektīvo un jēgpilno līdzdalību, tostarp visās sabiedriskās un politiskās dzīves jomās, saskaņā ar ES Rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā 2020.–2024. gadam.

18. ES joprojām ir apņēmības pilna veicināt, aizsargāt un īstenot visas cilvēktiesības, kā arī pilnībā un efektīvi īstenot Pekinas Rīcības platformu un Starptautiskās konferences par iedzīvotājiem un attīstību (*ICPD*) rīcības programmu un to pārskatīšanas konferenču iznākumus, un šādā kontekstā tā joprojām ir apņēmības pilna risināt jautājumu par seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītajām tiesībām (**SRVT**). To paturot prātā, ES vēlreiz apstiprina savu apņemšanos veicināt, aizsargāt un īstenot ikvienas personas tiesības bez diskriminācijas, piespiešanas un vardarbības pilnībā kontrolēt jautājumus saistībā ar savu seksualitāti un seksuālo un reproduktīvo veselību un brīvi un atbildīgi lemt par tiem. ES arī uzsver, ka ir nepieciešama vispārēja piekļuve kvalitatīvai un cenas ziņā pieejamai visaptverošai informācijai par seksuālo un reproduktīvo veselību, kā arī izglītībai, tostarp visaptverošai izglītībai par seksualitāti, un veselības aprūpes pakalpojumiem.
19. ES turpinās stingri iestāties pret visu veidu **diskrimināciju** un aktīvāk rīkoties, lai tos apkarotu, īpašu uzmanību pievēršot daudzējādās un interseksionālās diskriminācijas veidiem, tostarp diskriminācijai dzimuma, rases, etniskās vai sociālās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, politisko vai jebkuru citu uzskatu, invaliditātes, vecuma, seksuālās orientācijas un dzimtiskās identitātes dēļ. ES atkārtoti pauž apņemību panākt līdztiesību un nediskrimināciju, kā arī to, ka visas personas ir tiesīgas izmantot visu cilvēktiesību un pamatbrīvību klāstu un ka tiek nodrošināta arī jauniešu, meiteņu un sieviešu, personu ar invaliditāti un LGBTI līdzdalība, kā arī tiek aizsargāti tie, kuri atrodas nelabvēlīgā, neaizsargātā un marginalizētā situācijā, tostarp bērni. ES konsekventi un konstruktīvi sadarbosies ar ANO pilnvarotajiem, kuru uzmanības centrā ir vardarbības un visu veidu diskriminācijas apkarošana, un turpinās stingri atbalstīt ANO darbu šajā sakarā.

20. ES turpinās enerģiski atbalstīt **bērna tiesības**. Šī apņemšanās arī turpmāk būs svarīgs elements tās centienos novērst visu veidu vardarbību pret bērniem, kā arī veicināt vispārēju piekļuvi izglītībai, īpašu uzmanību pievēršot meiteņu piekļuvei izglītībai. ES turpinās pievērst īpašu uzmanību tiem, kuri atrodas konflikta un pēckonflikta situācijās un nelabvēlīgā, neaizsargātā un marginalizētā situācijā, tostarp pirmiedzīvotāju bērniem un pie minoritātēm, tostarp pie nacionālām un etniskām minoritātēm, piederošiem bērniem, kā arī bērniem ar invaliditāti. ES pilnībā atbalstīs pilnvaras, ko īsteno ģenerālsekretāra īpašie pārstāvji jautājumos par bērniem bruņotos konfliktos un vardarbību pret bērniem, un aktīvi sadarbosies ar tiem. Lai garantētu, ka bērni tiešsaistē var gūt pozitīvu un drošu pieredzi un ir pasargāti no apdraudējumiem, ir būtiski efektīvi novērst vardarbību pret bērniem tiešsaistē, visu veidu ekspluatāciju un ļaunprātīgu izmantošanu, iebiedēšanu tiešsaistē un saskari ar kaitīgu saturu. ES aicinās visus partnerus, kas to vēl nav izdarījuši, ratificēt Konvenciju par bērna tiesībām un sekmēt un atbalstīt tās fakultatīvo protokolu ratifikāciju un īstenošanu.
21. ES aktīvāk rīkosies, lai nodrošinātu, ka **vecāka gadagājuma cilvēki var pilnībā izmantot visas cilvēktiesības**, stiprinātu ilgtermiņa aprūpi, risinātu jautājumus saistībā ar tās kvalitāti, piekļuvi un pieejamību cenas ziņā un atbalstītu centienus cīņā pret diskrimināciju un aizspriedumiem vecuma dēļ ar mērķi nodrošināt vecāka gadagājuma cilvēkiem cieņpilnu dzīvi un labklājību, sociālo taisnīgumu un paaudžu solidaritāti. Šajā sakarā ES aktīvi sadarbosies ar ANO Atklātā sastāva darba grupu novecošanas jautājumos.

22. Pie minoritātēm piederošu personu tiesību aizstāvēšana ir ļoti būtiska. ES arī turpmāk aicinās visas valstis ievērot, aizsargāt un īstenot pie **minoritātēm** piederošu personu cilvēktiesības, kā izklāstīts Deklarācijā par to personu tiesībām, kuras pieder pie nacionālām vai etniskām, reliģiskām un lingvistiskām minoritātēm. ES veicinās šo personu tiesības efektīvi piedalīties kultūras, reliģijas, sociālajā, ekonomiskajā un sabiedriskajā dzīvē. ES iestāsies pret visu veidu kūdīšanu uz vardarbību vai naidu un pret naida runu gan tiešsaistē, gan bezsaistē, taču vienlaikus gādās par to, ka joprojām ir iespējams pilnībā izmantot tiesības uz vārda brīvību. ES arī turpmāk risinās pie minoritātēm piederošu personu jautājumus, ja to pārstāvjiem nebūs piekļuves vai piekļuve būs ierobežota, lai izteiktos, tostarp Cilvēktiesību padomē un citos attiecīgos forumos.
23. ES turpinās veicināt **pirmiedzīvotāju tautu** tiesības, kā izklāstīts ANO Deklarācijā par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām un starptautiskajās tiesībās cilvēktiesību jomā, un šajā sakarā aktīvi iesaistīsies visos attiecīgajos forumos, kuros tiek apspriestas pirmiedzīvotāju tautu tiesības. ES arī turpmāk aktīvi iesaistīsies visos centienos pastiprināt pirmiedzīvotāju tautu pārstāvju un iestāžu pilnīgu, efektīvu un jēgpilnu dalību attiecīgās ANO struktūrās, tostarp Cilvēktiesību padomē, attiecībā uz jautājumiem, kas tos skar. ES uzsvērs, cik svarīgi ir aizsargāt pirmiedzīvotāju cilvēktiesību aizstāvjus un nodrošināt, ka tie spēj veicināt cilvēktiesības, nebaidoties no represijām. ES veicinās pirmiedzīvotāju sieviešu pilnīgu, efektīvu un jēgpilnu līdzdalību un līderību. ES uzsvērs, cik svarīgi ir nodrošināt pirmiedzīvotāju bērniem piekļuvi izglītībai viņu valodā un kultūras vidē.

24. ES arī turpmāk centīsies konstruktīvi iesaistīties visās iniciatīvās, kas saistītas ar cīņu pret **rasismu**, rasu diskrimināciju, ksenofobiju un ar to saistīto neiecietību visā pasaulē, vienlaikus paturot prātā savu ilgstošo nostāju attiecībā uz nepieciešamību nodrošināt Starptautiskās konvencijas par jebkuras rasu diskriminācijas izskaušanu vispārēju ratifikāciju un pilnīgu un efektīvu īstenošanu, kā arī vajadzību īstenot Durbanas deklarāciju un rīcības programmu un vajadzības gadījumā vienkāršot un racionalizēt tās pēcpasākumu mehānismus.
25. ES aktīvāk rīkosies, lai panāktu, ka tiek ievērotas starptautiskās cilvēktiesību normas un principi, kā arī starptautiskās humanitārās tiesības un bēgļu tiesības attiecībā uz **bēgļiem, iekšzemē pārvietotām personām un migrantiem**, īpašu uzmanību pievēršot bērniem, vecāka gadagājuma cilvēkiem, sievietēm un citām neaizsargātā situācijā esošām personām. ES turpinās migrācijai piedāvāt likumīgas ieceļošanas iespējas, vienlaikus pilnībā respektējot valstu kompetenci, un aicināt visas valstis novērst cilvēku tirdzniecību un kontrabandu, aizsargāt cietušos, saglabāt dzimumsensitīvu un bērniem piemērotu pieeju un nodrošināt vainīgo efektīvu saukšanu pie atbildības. ES turpinās stingri nosodīt to, ka trešās valstis īsteno valsts sponsorētu bēgļu un migrantu instrumentalizāciju politiskiem mērķiem, un strādās, lai cīnītos pret šādām darbībām, vienmēr pilnībā ievērojot cilvēktiesības un starptautiskās tiesības.

26. **Terorisms**, vardarbīgs ekstrēmisms un organizētā noziedzība nopietni apdraud mieru un drošību. ES aicina visas valstis nodrošināt, lai reaģēšana uz teroristu noziegumiem un organizēto noziedzību notiktu pilnīgā saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, jo īpaši starptautiskajām cilvēktiesību normām, starptautiskajām humanitārajām tiesībām un starptautiskajām bēgļu tiesībām. Cīņa pret terorismu nozīmē arī terorisma lietu pienācīgu izmeklēšanu un kriminālvajāšanu, pilnībā ievērojot cilvēktiesības un tiesiskumu, galveno uzmanību pievēršot cietušajiem un nodrošinot cietušo tiesību aizsardzību un veicināšanu. ES atbalstīs to, ka pastāvīgi tiek sekmēta aktīva un jēgpilna sieviešu līdzdalība terorisma novēršanas un apkarošanas centienos.
27. ES turpinās sadarboties ar *OHCHR* un ANO **Uzņēmējdarbības un cilvēktiesību jautājumu** darba grupu, lai veicinātu ANO Vadošo principu uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām (*UNGP*) īstenošanu. Tā turpinās atbalstīt valstu rīcības plānu pieņemšanu un visaptverošas ES sistēmas izstrādi *UNGP* īstenošanai, par atsauci izmantojot *UNGP* ceļvedi uzņēmējdarbības un cilvēktiesību nākamajai desmitgadei. ES stiprinās savu iesaisti ANO forumos un aktīvi piedalīsies ANO diskusijās par juridiski saistošu instrumentu uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām, un tā ir gatava sadarboties ar beztermiņa starpvaldību darba grupas (*OEIGWG*) priekšsēdētāju un priekšsēdētāja draugu grupu, kā arī citiem partneriem, lai izpētītu veidus, kā izstrādāt konsensā balstītu instrumentu, ar ko var efektīvi uzlabot cietušo aizsardzību un radīt vienlīdzīgus konkurences apstākļus visā pasaulē.
-